

Leo Trotskij

Den kinesiska revolutionen och kamrat Stalins teser

7 maj 1927 (tillägg 17 maj)

Kamrat Stalins teser betitlade ”Den kinesiska revolutionens frågor” publicerades i *Pravda* 21 april 1927, några dagar efter centralkommitténs plenarmöte hade avslutats¹, och där dessa teser inte presenterades och inte diskuterades (trots att alla medlemmarna av plenumet fortfarande befann sig i Moskva).

Dessutom är kamrat Stalins teser felaktiga till en sådan grad att de ställer frågan på huvudet, de är så genomsyrade av svanspolitisk anda, de är så benägna att återupprepa redan gjorda misstag, att skulle vara ett brott att förbli tyst om dem.

Lärdomarna från de kinesiska händelserna måste föras ut

1. Förbudet mot en öppen diskussion kring den kinesiska revolutionens teoretiska och taktiska problem har nyligen motiverats med att en sådan diskussion skulle glädja SSSR:s [Sovjetunionens] fiender. Naturligtvis vore det helt otillåtligt att offentliggöra fakta som skulle kunna utnyttjas av våra fiender, som i förbigående sagt inte drar sig för att direkt hitta på ”fakta” och ”dokument”. Men det finns inte något behov alls av en sådan diskussion. Det handlar bara om att avgöra den kinesiska revolutionens drivkrafter och bedöma grunddragen i dess politiska riktning. Med andra ord handlar det om att diskutera *samma frågor som kamrat Stalins teser ägnats åt*. Om dessa teser kan publiceras varför kan då inte en kritik av dem publiceras?

Det är ett oerhört misstag att hävda att en diskussion om den kinesiska revolutionens problem kan skada våra statsintressen. Om så vore fallet, då måste inte bara Sovjetunionens kommunistiska parti utan alla partier i Kommunistiska Internationalen, vilket då även inkluderar det kinesiska, avhålla sig från vilka diskussioner som helst. Men den kinesiska revolutionens intressen, såväl som intresset av att alla kommunistpartier i världen får skolning, kräver en öppen, kraftfull, uttömmande diskussion om alla problem som rör den kinesiska revolutionen, speciellt de som man tvistar om. Det är inte sant att den Kommunistiska internationalens intressen står i konflikt med SSSR:s statsintressen. Att avstå från att diskutera misstagen dikteras inte av arbetarstatens intressen, utan av en bedräglig ”apparatliknande” byråkratisk attityd gentemot den kinesiska revolutionen så väl som SSSR:s intressen.

2. Nederlaget i april för den kinesiska revolutionen är inte bara ett nederlag för den opportunistiska linjen, utan även ett nederlag för ledningens byråkratiska metoder, genom vilka partiet ställs inför varje beslut som ett fullbordat faktum: beslutet, förklaras det, rättfärdigar ingen kritik förrän fakta visar på att det upphävts, varpå det lika automatiskt, dvs. bakom ryggen på partiet, ersätts av ett beslut som ofta är ännu felaktigare, likt Stalins nuvarande teser. En sådan metod, som i sig själv är oförenlig med utvecklingen i ett revolutionärt parti, blir ett speciellt stort hinder för unga partier som på egen hand kan och borde lära av de erfarenheter som nederlag och misstag ger.

Stalins teser har publicerats. Åtminstone inom ramen för dessa teser kan och måste frågan om den kinesiska revolutionen diskuteras öppet och ur varje vinkel.

¹ Kamrat Stalins teser har publicerats i centralkommitténs namn. Detta förändrar dock inte det faktum att dessa teser inte behandlades av centralkommitténs plenum. Politbyrån gav tre medlemmar, kamraterna Stalin, Bucharin och Molotov, i uppgift att se över kamrat Stalins teser och, om de enades, publicera dem i centralkommitténs namn. Naturligtvis handlar det inte om sakens formella sida, som ingen diskuterar. Men efter de misstag som gjorts och de tunga nederlagen, är det helt klart, att en sådan ”förenklad” metod att avgöra frågor av världsomfattande betydelse, på intet sätt tjänar partiets och den kinesiska revolutionens intressen. – L.T.

Imperialismens ok och klasskampen

3. Den kinesiska revolutionens egenhet – jämfört med till exempel vår revolution 1905 – ligger framförallt i Kinas halvkoloniala ställning. En politik som ignorerar det kraftiga trycket från imperialismen mot Kinas inre liv skulle vara i grunden felaktig. Men en politik som utgår från en abstrakt föreställning av nationellt förtryck utan att ta hänsyn till hur detta bryts och återspeglas klassmässigt, skulle inte vara mindre felaktig. Huvudkällan till misstagen i kamrat Stalins teser, precis som i hela huvudlinjen i allmänhet, är den felaktiga uppfattningen om imperialismens roll och dess inflytande på klassförhållandena i Kina.

Det imperialistiska oket är tänkt att tjäna som ett rättfärdigande för politiken med ”de fyra klassernas block”. Imperialismens ok leder efter vad som påstås till det faktum att ”alla” (!) Kinas klasser ”på samma sätt” betraktar Guangzhou-regeringen [Kanton¹] som den ”nationella regeringen för hela Kina” (!). (Tal av kamrat Kalinin, *Izvestija*. 6 mars) Detta är i allt väsentligt samma inställning som Guomindang-högermannen Dai Jitao [Tai Chi-t’ao], som låtsas att klasskampens lagar inte gäller för Kina – på grund av det imperialistiska trycket.

Kina är ett förtryckt halvkolonialt land. Utvecklingen av Kinas produktivkrafter, som fortsätter i kapitalistiska former, kräver att man kastar av sig det imperialistiska oket. Kinas krig för nationellt oberoende är ett progressivt krig, eftersom det följer av den ekonomiska och kulturella utvecklingens behov i själva Kina, samtidigt som det underlättar utvecklingen för det brittiska proletariatets och hela världsproletariatets revolution.

Detta betyder på intet sätt att det imperialistiska oket är mekaniskt och underkuvar ”alla” klasser i Kina på ”samma” sätt. Det utländska kapitalets mäktiga roll i Kinas liv har gjort att betydande delar av den kinesiska borgarklassen, byråkratin och militären, har förenat sitt öde med imperialismen. Utan detta band skulle de så kallade ”militaristernas” enorma roll i dagens moderna Kina vara obegriplig.

Det vore vidare ytterst naivt att tro att det finns en avgrund mellan den så kallade compradorborgarklassen, dvs. det utländska kapitalets ekonomiska och politiska agenter i Kina, och den så kallade nationella borgarklassen. Nej dessa två delar står ojämförligt närmare varandra än borgarklassen och arbetar- och bondemassorna. Borgarklassen deltog i det nationella kriget som en inre broms, och betraktade arbetar- och bondemassorna med växande fientlighet och blev allt mer villig att sluta en kompromiss med imperialismen.

Som en del av Guomindang och dess ledning har den nationella borgarklassen i allt väsentligt varit ett instrument för compradorerna och imperialismen. Den kan kvarstå i det nationella krigets läger enbart på grund av arbetarnas och böndernas svaghet, klasskampens bristande utveckling, det kinesiska kommunistpartiets bristande oberoende och Guomindangs foglighet i borgarklassens händer.

Det är ett grovt misstag att tro att imperialismen mekaniskt svetsar samman alla Kinas klasser utifrån. Det är den kinesiska kadeten Dai Jitaos inställning, men på intet sätt vår. Den revolutionära kampen mot imperialismen försvagar inte, utan ökar istället klassernas politiska skiktning. Imperialismen är en väldigt stark makt i Kinas inrikes förhållanden. Den främsta källan till denna makt är inte krigsskeppen på Yangtze-floden - de är endast hjälptrupper - utan de ekonomiska och politiska banden mellan det utländska kapitalet och den infödda borgarklassen. Kampen mot imperialismen kräver, just på grund av dess ekonomiska och militära

¹ Namn som ges inom []-parenteser är skrivna enligt det äldre transkriberingssystemet. I det flesta fall försöker vi använda det moderna skrivsättet, men anger vid första förekomsten båda skrivsätten för att underlätta läsningen av äldre texter om Kina. Vi bryter mot denna regel i vissa fall, där det äldre skrivsättet fortfarande är vanligast, t ex skriver vi Chiang Kai-shek i st f Jiang Jieshi.

makt, en mäktig kraftsamling ur det kinesiska folkets djup. Att verkligen väcka arbetarna och bönderna mot imperialismen är enbart möjligt genom att knyta samman deras grundläggande och djupaste livsintressen med kampen för landets befrielse.

En arbetarstrejk – liten eller stor – ett bondeuppror, ett uppror av de förtryckta i städerna och på landet mot deras ockrare, mot byråkratin, mot de lokala militära vasallerna, allt som väcker massorna, som sammansvetsar, skolar och härdar, är ett verkligt steg framåt på vägen mot det kinesiska folkets revolutionära och sociala befrielse. Utan detta kommer höger-, halvhöger- eller halvvänstergeneralernas militära framgångar och misslyckanden att förbli skum på havets yta. Men allt som gör att de förtryckta och exploaterade arbetande massorna reser sig tvingar oundvikligen in den nationella borgarklassen i ett öppet block med imperialisterna. Klasskampen mellan borgarklassen och arbetar- och bondemassorna försvagas inte, utan skärps tvärtom vid varje allvarlig konflikt av det imperialistiska förtrycket, ända till stadiet av blodigt inbördeskrig. Den kinesiska borgarklassen har alltid en solid eftertrupp bakom sig i form av imperialismen som alltid kommer att hjälpa till med pengar, varor och granater mot arbetarna och bönderna.

Endast hopplösa brackor och smickrare, som av hela sitt hjärta hoppas kunna uppnå frihet för Kina som en imperialistisk gåva för massornas goda uppträdande, kan tro att Kinas nationella befrielse kan uppnås genom att mildra klasskampen, genom att tygla strejker och bondeuppror, genom att inte beväpna massorna osv. När kamrat Martynov föreslår att strejker och kampen på landsbygden ska ersättas av att konflikterna löses med hjälp av regeringsmedling, då skiljer han sig på intet sätt från Dai Jitao, den filosofiska inspiratören till Chiang Kai-sheks politik.

Demokratisk eller socialistisk revolution?

4. Oppositionen har tillskrivits det vettlösa påståendet att Kina nu står inför proletarietets socialistiska diktatur. Det finns inget nytt i denna ”kritik”. Kort före 1905 och senare tillkännagav mensjevikerna ofta att Lenins taktik vore korrekt om Ryssland stod på randen till den socialistiska revolutionen. Lenin förklarade emellertid för dem att hans taktik var den enda vägen till en genomgripande seger för den demokratiska revolutionen som, under gynnsamma förhållanden, skulle växa över till en socialistisk revolution.

Frågan om den ”ickekapitalistiska” utvecklingsvägen för Kina ställdes av Lenin i en villkorad form, vilket för honom liksom för oss, var och är ABC-kunskap, nämligen att den kinesiska revolutionen, lämnad åt sina egna styrkor, dvs. *utan ett direkt stöd från SSSR:s segrande proletariat och arbetarklassen i alla utvecklade länder*, enbart kunde sluta med att erövra bredaste möjligheter för landets kapitalistiska utveckling, med mer gynnsamma villkor för arbetarrörelsen.

5. Inte mindre felaktigt är påståendet att frågan om det kinesiska proletarietet behöver ett oberoende parti, om detta parti behöver ett block med Guomindang eller måste underordna sig, om sovjeter är nödvändiga osv., måste lösas i enlighet med hur vi föreställer oss *fortsättningen* på den kinesiska revolutionens riktning och tempo. Det är fullt möjligt att Kina måste passera genom ett relativt långvarigt stadium av parlamentarism som inleds med en konstituerande församling. Detta krav finns inristat på kommunistpartiets fana. Om den borgerligt demokratiska revolutionen inte inom en nära framtid utvecklas till en socialistisk revolution så kommer med all sannolikhet arbetarnas och böndernas sovjeter att försvinna från scenen under en period och lämna plats för en borgerlig regim som, beroende på världsrevolutionens utveckling, i sin tur, vid ett nytt historiskt stadium, kommer att lämna plats åt proletarietets diktatur.

6. Men för det första har det oundvikliga i den kapitalistiska vägen på inget sätt bevisats; och för det andra - detta argument är nu ojämförligt mer lämpligt för oss – kan den borgerliga uppgiften lösas på olika sätt. Parollen om den konstituerande församlingen blir en tom abstraktion, ofta simpelt bluffmakeri om man inte lägger till vem det är som ska sammankalla den och med vilket program. Chiang Kai-shek kan använda parollen om den konstituerande församlingen mot oss till och med i morgon, precis som han nu har använt sitt ”arbetares och bönders program” mot oss. Vi vill ha en konstituerande församling som inte är sammankallad av Chiang Kai-shek, utan av exekutivkommittén för arbetarnas och böndernas sovjet. Detta är den enda verkliga och säkra vägen.

7. Kamrat Bucharins ivriga försök att rättfärdiga den opportunistiska och komprometterande linjen genom att hänvisa till ”de feodala resternas” påstått dominerande roll i den kinesiska ekonomin är i stort sett oförsvarbart. Även om kamrat Bucharins värdering av den kinesiska ekonomin vilade på en ekonomisk analys och inte på skolastiska definitioner, så skulle ”de feodala resterna” ändå inte kunna rättfärdiga den politik som så uppenbart underlättade aprilkuppen.

Den kinesiska revolutionen har en nationellt borgerlig karaktär, huvudsakligen därför att utvecklingen av den kinesiska kapitalismens produktivkrafter kolliderar med dess regeringstullar, dess beroende av de imperialistiska länderna. Förhindrandet av den kinesiska industrins utveckling och förkvävandet av den inre marknaden innefattar ett bevarande och återfödande av de mest efterblivna formerna av jordbruksproduktion, av de mest parasitära formerna av exploatering, av de mest barbariska formerna av förtryck och våld, tillväxten av befolkningsöverskott så väl som ett fortsatt och förvärrat armod och alla former av slaveri.

Oavsett hur stort det typiska ”feodala” elementets specifika vikt är inom den kinesiska ekonomin, så kan det enbart svepas undan på ett revolutionärt sätt och följaktligen inte i allians med borgarklassen utan i direkt kamp mot den. Ju mer komplicerad och mer invecklad sammanflätningen mellan de feodala och kapitalistiska relationernas är, desto mindre kan jordfrågan lösas genom lagstiftning ovanifrån, desto mer outhärliga är bondemassornas revolutionära initiativ i nära samarbete med städernas arbetare och fattiga befolkning, desto falskare är den politik som allt krampaktigare klamrar sig fast vid alliansen med borgarklassen och de stora jordägarna och underordnar sig denna allians i sitt massarbete. Politiken med ”fyra klassers block” förberedde inte enbart blocket mellan borgarklassen och imperialismen, utan innebar även att alla rester av barbari inom administrationen och ekonomin överlevde.

Att återropa den kinesiska revolutionens borgerliga karaktär, speciellt mot sovjeterna, innebär helt enkelt att man förnekar erfarenheterna från våra borgerliga revolutioner 1905 och februari 1917. Under dessa revolutioner var det omedelbara och huvudsakliga målet att avskaffa den diktatoriska och feodala regimen. Detta mål uteslöt inte utan krävde att arbetarna beväpnades och att det bildades sovjet. Så här behandlade Lenin ämnet efter februarirevolutionen:

För att en verklig kamp mot tsarmonarkin skall kunna föras för att verkligen trygga frihet – och inte enbart i ord, inte med vältalare Miljukovs och Kerenskijns löften – är det inte arbetarna som måste stödja den nya regeringen, utan denna regering måste ”stödja” arbetarna! Ty den enda *garantin* för friheten och för tsarismens slutgiltiga tillintetgörande är att *proletariatet beväpnas* och att arbetar-deputeradesovjetets roll, betydelse och makt stärks, utvidgas och utvecklas.

Allt annat är fraser och lögn, är självbedrägeri av de politiska kannstöparna från det liberala och radikala lägret, är skojartricks.

Hjälp till att beväpna arbetarna eller hindra åtminstone inte detta – då blir friheten i Ryssland oövervinnlig, monarkin kommer inte att kunna återupprättas och republiken säkerställs.

I annat fall kommer gutjkoviterna och miljukoviterna att återupprätta monarkin, de kommer *inte* att förverkliga någon, absolut inte någon av de ”friheter” de lovat. I *alla* borgerliga revolutioner har alla borgerliga politikusar ”matat” folket och bedragit arbetarna med löften.

Vår revolution är en borgerlig revolution, *därför* måste arbetarna stödja bourgeoisin – så säger Potresov, Gvozdev, Tjcheidze & Co, såsom Plechanov gjorde igår.

Vår revolution är en borgerlig revolution, säger vi marxister, *därför* måste arbetarna öppna folkets ögon för de borgerliga politikusarnas bedrägeri, lära folket att inte tro på ord, utan endast förlita sig på sina *egna* krafter, sin *egen* organisation, sin *egen* sammanslutning, sin *egen* beväpning. [Pravda, 21 mars, 1917]¹

Den kinesiske revolutionär som förpassar dessa överlistiga resolutioner och kommentarer om de fyra klassernas block ur sitt huvud kommer fullt och fast begripa innebörden i dessa Lenins enkla ord, kommer säkert inte att gå vilse och kommer att uppnå målet.

Martynovs skola i den kinesiska frågan

8. Den officiella ledningen för den kinesiska revolutionen har hela tiden varit inriktad på en ”allmän nationell enhetsfront” eller på ”de fyra klassernas block” (jfr Bucharins rapport; ledaren i *Kommunistiska Internationalen*, nr 11, Stalins utgivna tal till moskvafunktionärer 5 april 1927, Martynovs artikel i *Pravda* 10 april, ledaren i *Pravda* 16 mars, kamrat Kalinins tal i *Izvestija* 6 mars 1927, kamrat Rudzutaks tal i *Pravda* 9 mars 1927; osv. osv.). Saken har gått så långt längs detta spår, att omedelbart före Chiang Kai-sheks statskupp proklamerade *Pravda*, i syfte att avslöja oppositionen, att det revolutionära Kina inte styrdes av en borgerlig regering utan av en ”de fyra klassernas regering”.

Martynovs filosofi, som har det sorgliga modet att dra Stalins och Bucharins alla misstag i den kinesiska frågan till sitt logiska slut, möter inte en tillstymmelse till invändning. Likväl är det liktydigt med att trampa på marxismens alla grundläggande principer. Den återger den ryska och internationella mensjevismens allra grövsta drag, tillämpad på den kinesiska revolutionens förhållanden. Inte för inte skriver nuvarande ledaren för mensjevikerna, Dan, i senaste numret av *Sotsialistitjeskij Vestnik*:

”I princip” var även bolsjevikerna för bevarandet av 'enhetsfronten' i den kinesiska revolutionen fram tills den nationella befrielsens uppgift hade slutförts. I *Pravda* den 10 april påvisade Martynov för den ”vänster-oppositionelle” Radek väldigt effektivt och, trots de obligatoriska glåporden mot socialdemokratin, på ett rent av ”mensjeviskt sätt” det riktiga i den *officiella* ståndpunkten som insisterar på nödvändigheten av att bevara ”de fyra klassernas block”, att inte förhastat sig att störta koalitionsregeringen där arbetarna sitter sida vid sida med storkapitalisterna, att inte alltför tidigt ålägga den ”socialistiska uppgifter”. [Nr 8, 23 april, 1927, s 4.]

Alla som känner till bolsjevikernas kamp mot mensjevikerna, speciellt i frågan om relationerna till den liberala borgarklassen, måste erkänna att Dans godkännande av de ”rationella principerna” i Martynovs skola inte är en tillfällighet, utan följer med perfekt legitimitet. Det enda onaturliga är att denna skola ostraffat kunde höja sin röst i Kominterns led.

Den gamla mensjevistiska taktiken från 1905 till 1917, som krossades av händelsernas förlopp, har nu överförs till Kina av Martynovs skola, på ungefär samma sätt som den kapitalistiska handeln dumpar sina mest sekunda varor, som inte går att sälja i hemlandet, i kolonierna. Varorna har inte ens renoverats. Argumenten är desamma, bokstav för bokstav, som de var för 20 år sedan. Med den skillnaden att där det tidigare stod *envälde* i texten har det ersatts av ordet *imperialism*. Brittisk imperialism är naturligtvis något annat än envälde. Men den mensjevistiska hänvisningen till detta skiljer sig inte det minsta från dess hänvisning

¹ ”Brev från fjärran. Brev 1. Den första revolutionens första etapp”, Lenin, *Valda verk i tio band*, band 6, sid 253-4

till enväldet. Kampen mot utländsk imperialism är lika mycket en klasskamp som kampen mot enväldet. Att den inte kan befrias av den nationella enhetsfrontens tanke har alltför talande bevisats av de blodiga händelserna i april, en direkt konsekvens av politiken med de fyra klassernas block.

Hur ”linjen” såg ut i praktiken

9. Om den senaste perioden, som avslutades med kuppen i april, meddelar kamrat Stalins teser: ”Linjen som användes var den enda korrekta linjen.”

Hur såg denna linje ut i praktiken? Ett talande svar erbjuds av Tan Pingshan [T’an P’ing-shan], den kommunistiska jordbruksministern, i hans rapport vid EKKI:s sjunde sammanträde i december 1926.

Alltsedan upprättandet av den nationella regeringen i Guangzhou [Kanton] i juli, vilken till namnet är en vänsterregering, *har makten i själva verket funnits i högerns händer ...* Arbetarnas och böndernas rörelse kan inte utvecklas fullt ut på grund av vissa hinder. Efter statskuppen i mars etablerades en *centerns militärdiktatur* [det vill säga, Chiang Kai-shek], samtidigt som den politiska makten som tidigare förblev i högerns händer. Hela den politiska makten som egentligen [!] borde tillhöra vänstern har till slut förlorats.

Så: vänstern ”borde ha” haft makten, men förlorade den slutligen; statsmakten tillhörde högern, den militära makten, som är ojämförligt mycket mäktigare och låg helt i händerna på ”centern” kring Chiang Kai-shek som blev konspirationens nav. Under sådana förhållanden är det inte svårt att förstå varför ”arbetarnas och böndernas rörelse” inte kunde utvecklas som den borde ha gjort.

Tan Pingshan ger en ännu precisare karaktärisering av hur den ”enda korrekta linjen” såg ut i verkligheten:

... Vi offrade i praktiken arbetarnas och böndernas intressen ... Efter utdragna förhandlingar med oss kungjorde regeringen inte ens en fackföreningslag... Regeringen accepterade inte böndernas krav, vilka vi lade fram för den i namn av olika sociala organisationer. När konflikter uppstod mellan de stora godsägarna och de fattiga bönderna ställde sig regeringen alltid på de förras sida.

Hur kunde allt detta hända? Tan Pingshan nämner försiktigtvis två orsaker:

- a) ”Vänsterledarna är inte förmögna att stärka och utöka sitt inflytande genom politisk makt”;
- b) Högern ”vann möjligheten att agera, delvis *som ett resultat av vår felaktiga taktik*”.

10. Sådana är de politiska relationer som fick den svulstiga titeln ”de fyra klassernas block”. Sådana ”block” finns i överflöd inom såväl den revolutionära som den parlamentariska historien i borgerliga länder: storborgarna leder de småborgerliga demokraterna, den nationella enhetsfrontens frasmakare, bakom sig, och de sistnämnda förvirrar i sin tur arbetarna och drar dem med sig bakom borgarklassen. När den proletära ”svansen”, trots försöken från de småborgerliga frasmakarna, börjar röra sig alltför våldsamt, beordrar borgarklassen sina generaler att stampa på dem. Då konstaterar opportunisterna med ett åtbörd av djupsinnighet att borgarklassen har ”förrätt” den nationella saken.

11. Men kämpade inte ”likväl” den kinesiska borgarklassen mot imperialismen? Även detta argument är en tom banalitet. Kompromissmakarna i alla länder har i liknande fall alltid försäkrat arbetarna att den liberala borgarklassen kämpar mot reaktionen. Den kinesiska borgarklassen använde den småborgerliga demokratin enbart för att sluta en allians med imperialismen mot arbetarna. Nordexpeditionen var bara till för att stärka borgarklassen och försvaga arbetarna. En taktik som banade väg för ett sådant resultat är en felaktig taktik. ”Vi offrade i praktiken arbetarnas och böndernas intressen”, säger Tan Pingshan. Varför? För att

stödja de fyra klassernas block. Och resultatet? En enorm framgång för borgarklassens kontrarevolution, konsolideringen av den splittrade imperialismen, försvagningen av SSSR. En sådan politik är kriminell. Om inte den blir skoningslöst fördömd så kan vi inte ta ett steg framåt.

Teserna rättfärdigar en linje för vilken det inte finns något rättfärdigande

12. Teserna strävar till och med nu efter att rättfärdiga den politik som förenar proletariats parti med storborgarna inom ramen för en organisation, Guomindang, där hela ledningen befann sig i borgarklassens händer. Teserna deklarerar: ”Detta var linjen ... för att utnyttja högermännen, deras förbindelser och erfarenheter, i den mån de underkastade sig [!] Guomindangs disciplin.” Nu vet vi mycket väl hur borgarklassen underkastade sig ”disciplinen” och hur proletariats utnyttjade rättigheterna, det vill säga, stor- och medelbourgeoisin, deras ”förbindelser” (med imperialisterna) och deras ”erfarenheter” (i att strypa och skjuta arbetarna). Historien bakom detta ”utnyttjande” har skrivits i boken om den kinesiska revolutionen med bokstäver av blod. Men detta hindrar inte teserna från att säga: ”De efterföljande händelserna bekräftade fullständigt riktigheten i denna linje.” Längre än så kan ingen gå!

Från en oerhörd kontrarevolutionär kupp drar Stalins teser den formligt miserabla slutsatsen att politiken att ”isolera högern” inom den samlade Guomindang måste ”ersättas” med en politik av ”beslutsam kamp” mot högern. Allt detta efter det att ”kamraterna” från högern har börjat tala med maskingevärens språk.

13. För att vara säker, hänvisar teserna till en ”tidigare förutsägelse” om det oundvikliga i att borgarklassen drar sig ur revolutionen. Men är sådana profetior i sig själva tillräckliga för en bolsjevikisk politik? Förutsägelsen att borgarklassen kommer att dra sig ur är en tom fras om inte exakta politiska slutsatser dras från den. I den redan citerade artikeln, som godkänner Martynovs halvofficiella linje skriver Dan: ”I en rörelse som omfattar sådana antagonister som klasser *kan enhetsfronten naturligtvis inte räcka i all evighet.*” [*Sotsialistitjeskij Vestnik*, 23 april, 1927, s. 3.]

Dan erkänner alltså ”det oundvikliga i att borgarklassen drar sig ur”. I praktiken består emellertid mensjevismens politik under revolutionen av att behålla enhetsfronten till varje pris, så länge det är möjligt, till priset att anpassa sin egen politik till borgarklassens politik, till priset av att skära ner på parollerna och massornas aktiviteter och till och med, som i Kina, till priset av att organiseringen av arbetarnas parti underordnas borgarklassens politiska apparat. Bolsjevikernas väg består emellertid av en villkorlös politisk och organisatorisk avgränsning mot borgarklassen, att från revolutionens allra första steg obevekligt blottställa borgarklassen, att rasera alla småborgerliga illusioner om enhetsfronten tillsammans med borgarklassen, att outtröttligt kämpa mot borgarklassen för ledningen över massorna, att ur kommunistpartiet skoningslöst utesluta de element som sår fåfänga förhoppningar om borgarklassen eller idealiserar dem.

Två vägar och tidigare misstag

14. Kamrat Stalins teser försöker mycket riktigt ställa två utvecklingsvägar för den kinesiska revolutionen mot varandra: en under ledning av borgarklassen, med sitt förtryck av proletariats och en oundviklig allians med utländsk imperialism; den andra under proletariats ledning mot borgarklassen.

Men för att detta andra perspektiv för den borgerligt demokratiska revolutionen inte skall förbli en tom fras, måste det klart och tydligt sägas att hela ledningen för den kinesiska revolutionen fram tills nu har befunnit sig i en oförenlig motsättning med den. Oppositionen

har varit och är underkastad en ursinnig kritik just på grund av att den, redan från början, har använt sig av det leninistiska sättet att ställa frågan, dvs. proletariats kamp mot borgarklassen för ledningen över de förtryckta massorna i stad och på land inom den nationella demokratiska revolutionens ramar och på dess grundvalar.

15. Från Stalins teser följer att proletariatet kan skilja sig själv från borgarklassen först sedan den senare har slängt det åt sidan, avväpnat det, halshuggit det och krossat det. Men detta är precis så som den avbrutna revolutionen 1848 utvecklades, där proletariatet inte hade en egen fana utan följde den småborgerliga demokratin i hämlarna och som i sin tur travade efter den liberala borgarklassen och ledde arbetarna fram till Cavaignacs sablar. Hur stora egenheter den kinesiska situationen än har, så har de grundläggande drag som karakteriserade utvecklingen hos 1848 års revolution upprepats i den kinesiska revolutionen med sådan dödlig precision som om vare sig lärdomarna från 1848, 1871, 1905 och 1917, eller de från Sovjetunionens kommunistparti och Komintern någonsin existerat.

Att Chiang Kai-shek spelade rollen av en republikansk liberal Cavaignac har redan blivit en plattityd. Stalins teser har, efter det att oppositionen gjort det, erkänt denna analogi. Men analogin måste kompletteras. Cavaignac skulle ha varit omöjlig utan personer som Ledru-Rollin, Louis Blanc och andra frasmakare i den allomfattande nationella fronten. Och vilka spelade dessa roller i Kina? Inte enbart Wang Jingwei [Wang Ching-wei] utan även ledarna för kommunistpartiet, framförallt alla deras inspiratörer i EKKI. Om detta inte sägs öppet, och förklaras och inskräps djupt, då kommer filosofin om de två utvecklingsvägarna endast att fungera som ett sätt att dölja opportunistik à la Louis Blanc och Martynov, dvs. att förbereda en upprepning av apriltragedin vid den kinesiska revolutionens nästa stadium.

Det kinesiska kommunistpartiets ställning

16. För att ha rätt att tala om kampen för den bolsjevikiska vägen under den demokratiska revolutionen måste man behärska det viktigaste verktyget för en proletär politik: *ett oberoende proletärt parti* som kämpar under sin egen fana och aldrig tillåter att dess politik och organisation löses upp i andra klassers politik och organisation. Utan att försäkra sig om kommunistpartiet fullständiga teoretiska, politiska och organisatoriska oberoende är allt tal om "två vägar" rena hånet mot bolsjevismen. Det kinesiska kommunistpartiet har under hela denna period inte deltagit i *en allians* med den revolutionära småborgerliga delen av Guomindang, utan *underordnat sig hela* Guomindang och i realiteten letts av borgarklassen som har haft armén och makten i sina händer. Kommunistpartiet underordnade sig Chiang Kai-sheks politiska disciplin. Kommunistpartiet skrev under förbindelsen att inte kritisera Sun-Yat-sens lära, en småborgerlig teori som riktar sig inte enbart mot imperialismen, utan även mot klasskampen. Kommunistpartiet hade inte några egna tidningar, dvs. det saknade ett oberoende partis främsta vapen. Att under sådana förhållanden tala om proletariats kamp för hegemoni innebär att lura sig själv och andra.

17. Hur kan kommunistpartiets undergivna, otydliga och politiskt ovärdiga ställning i Chiang Kai-sheks Guomindang förklaras? Genom att insistera på den nationella frontens enhet under borgarklassens faktiska ledning som efter vad som påstås "inte kunde" dra sig undan från revolutionen (Martynovs skola), dvs. i praktiken att förkasta den andra, bolsjevikernas väg som Stalins teser endast talar om efteråt, enbart i syfte att kamouflera.

Att rättfärdiga en sådan politik med nödvändigheten av en arbetare- och bondeallians är att reducera denna allians till en fras, till en fasad för borgarklassens dominerande roll. Kommunistpartiets beroende var ett oundvikligt resultat av de "fyra klassernas block", och var det främsta hindret i vägen för arbetarnas och böndernas rörelse och därför även för den

verkliga alliansen mellan proletariatet och bönderna, förutan vilken det inte ens går att tänka sig en seger för den kinesiska revolutionen.

18. Vad borde kommunistpartiet göra i framtiden?

I teserna finns det endast en mening om detta men en som kan skapa enorm förvirring och orsaka obotlig skada.” ... Samtidigt som man kämpar i det revolutionära Guomindangs led”, säger Stalins teser, ”måste kommunistpartiet mer än någonsin *bevara sitt oberoende*.” Bevara? Men fram till idag har kommunistpartiet inte haft något sådant oberoende. Dess brist på oberoende är precis orsaken till allt det onda och alla misstag. Istället för att en gång för alla göra slut på gårdagens metoder, föreslår teserna i denna grundläggande fråga att det behålls ”mer än någonsin”. Men det innebär att de vill behålla det proletära partiets ideologiska, politiska och organisatoriska beroende av ett småborgerligt parti, vilket ofrånkomligt förvandlas till ett instrument för storkapitalet.

För att rättfärdiga en felaktig politik tvingas man kalla beroende för oberoende och kräva ett bevarande av vad som borde ha begravts för länge sedan.

19. Den kinesiska bolsjevismen kan endast resa sig under en skoningslös självkritik från de bästa elementen i det kommunistiska partiet. Att stödja dem är vår direkta skyldighet. Om man försöker dölja misstagen från förr genom att på konstgjord väg lägga band på en diskussion bland dem så kommer det att orsaka en enorm skada, först och främst på det kinesiska kommunistpartiet. Om vi inte hjälper det att, på kortast möjliga tid, rensa sig självt från mensjevism och mensjeviker, så kommer det att gå in i en utdragen kris med splittringar, deserteringar och en förbittrad strid mellan olika grupper. Dessutom kan opportunistens tunga nederlag bereda vägen för anarkosyndikalistiska influenser.

Om kommunistpartiet – trots arbetarnas massrörelse, trots en kraftfull tillväxt av fackföreningarna, trots en revolutionär bonderörelse på landsbygden – skulle förbli ett integrerat bihang till ett borgerligt parti, och t o m gå med i en nationell regering skapad av detta borgerliga parti, då skulle det vara bättre att säga rent ut: tiden är ännu inte inne för ett kommunistparti i Kina. Det är bättre att inte bilda något kommunistparti alls än att misskreditera det så grovt vid tiden för en revolution, dvs. precis vid den tidpunkt då partiet med blodsband förenas med de arbetande massorna och när det skapas stora traditioner som kommer att leva vidare under årtionden.

Vem misstog sig på tempot?

20. I Stalins teser finns det naturligtvis en hel sektion som ägnas åt ”oppositionens misstag”. I stället för att slå mot högern, dvs. mot Stalins egna misstag, är det tänkt att teserna ska slå mot vänstern och därigenom förvärpa misstagen, öka förvirringen, göra utvägen mycket svårare och driva ner ledningens linje i kompromissernas träsk.

21. Den främsta anklagelsen: oppositionen ”förstår inte att revolutionen i Kina inte kan utvecklas i ett snabbt tempo”. Av en eller annan orsak drar teserna här in oktoberrevolutionens tempo. Om man ställer frågan om tempo så kan den inte mätas med oktoberrevolutionens yttre måttstock utan med den kinesiska revolutionens interna klassförhållanden. Som bekant brydde sig inte den kinesiska borgarklassen om några föreskrifter om ett långsamt tempo. I april 1927 ansåg den det vara lämpligt att kasta av sig enhetsfrontens mask, som hade tjänat den så väl, för att med all styrka gå till angrepp mot revolutionen. Kommunistpartiet, proletariatet, liksom Vänsterguomindangs folk visades sig vara helt oförberedda på detta slag. Varför? På grund av att ledningen räknade med ett långsammare tempo, på grund av att den fortsatte att vara hopplöst på efterkälken, på grund av att den var smittad av svanspolitik.

Den 23 april, det vill säga, efter Chiang Kai-sheks kupp publicerade centralkommittén i Guomindang, tillsammans med ”vänsterregeringen” i Wuhan, ett manifest som sa:

”Det återstår bara för oss att ångra [!] att vi inte agerade när det fortfarande fanns tid. För det ber vi verkligen om ursäkt [!].” (Pravda, 23 april, 1927)

I dessa dystra och jämrande bekännelser ligger, mot dess författares vilja, en skoningslös vederläggning av den stalinistiska filosofin om den kinesiska revolutionens ”tempo”.

22. Vi fortsatte att upprätthålla blocket med borgarklassen vid en tid då de arbetande massorna drev på mot en oberoende kamp. Vi försökte dra nytta av ”högerens” erfarenheter och blev en lekboll i deras händer. Vi fortsatte med en strutsolitik i pressen genom att för vårt eget parti förtiga och dölja Chiang Kai-sheks första statskupp i mars 1926, skjutandet av arbetare och bönder och i allmänhet alla de fakta som uttryckte Guomindang-ledningens kontrarevolutionära karaktär. Vi försummade att bevaka vårt eget partis oberoende. Vi startade inte några nya tidningar för partiet. ”Vi offrade i praktiken arbetarna och böndernas intressen” (Tan Pingshan). Vi gjorde inte ett enda allvarligt försök att vinna över soldaterna. Vi tillät Chiang Kai-sheks band att etablera en ”centerns militärdiktatur”, dvs. den borgerliga kontrarevolutionens diktatur. Omedelbart före kuppen blåste vi i trumpeterna för Chiang Kai-shek. Vi förklarade att han hade ”underkastat sig disciplinen” och att vi ”med en skicklig taktisk manöver [lyckats] avvärja en tvär högergir som hotade den kinesiska revolutionen”. (Raskolnikovs förord till Tan Pingshans pamflett.)

Vi låg efter händelserna hela vägen. Vid varje steg förlorade vi tempo till förmån för borgarklassen. På detta vis förberedde vi på bästa sätt vägen för den borgerliga kontrarevolutionen. Vänsterguomindang erbjuder oss åtminstone sina ”uppriktiga ursäkter”. Stalins teser drar å andra sidan från hela denna kedja av i sanning exempellösa svanspolitiska misstag slutsatsen att oppositionen kräver... ett allt för högt tempo.

23. Allt oftare hör man på våra partimöten anklagelser mot ”ultravänstern” i Shanghai och i allmänhet mot de kinesiska arbetarna för att ha provocerat Chang Kai-shek med sina ”överdrifter”. Ingen citerar några exempel; och vad skulle de ändå bevisa? Inte en enda riktig folklig revolution som drar in miljoner i sin virvelström fortskrider utan så kallade ”överdrifter”. En politik som försöker bestämma en väg för de nyss uppvaknade massorna som inte kommer att störa borgarklassens ”ordning” är en politik för oförbätterliga brackor. Den kommer alltid att krossa huvudet mot inbördeskrigets logik när man riktar senfärdiga förbannelser mot personer som Cavaiganc och Kornilov, samtidigt som man fördömer vänsterns påstådda ”överdrifter”.

De kinesiska arbetarnas misstag ligger i det faktum att de i revolutionens kritiska ögonblick stod oförberedda, oorganiserade och obeväpnade. Men det är inte deras misstag, det är deras olycka. Ansvaret för detta ligger helt på en dålig ledning som lät varje tillfälle gå förlorat.

Finns det redan ett revolutionärt centrum eller måste det först skapas?

24. Vad gäller den kinesiska revolutionens nuvarande tillstånd proklamerar teserna:

Chiang Kai-sheks kupp innebär att det nu kommer att finnas två läger, två regeringar, två arméer, två centra i söder: ett revolutionärt centrum i Wuhan och ett kontrarevolutionärt centrum i Nanjing [Nanking].

Vilken felaktig, ytlig och vulgär karaktärisering. Det är inte en enkel fråga om två halvor av Guomindang utan en ny gruppering av klasskrafterna. Att tro att regeringen i Wuhan redan är ett färdigt centrum, som helt enkelt kommer att fortsätta revolutionen från den punkt där den hejdades och slogs till marken av Chiang Kai-shek, är att betrakta den kontrarevolutionära

aprilkuppen som en personlig ”desertering”, en ”episod”; med andra ord att inte förstå ett dugg.

Arbetarna inte bara krossades. De krossades av de som ledde dem. Kan någon tro att massorna nu kommer att följa Guomindangs vänster med samma förtroende som de gav Guomindang i går? Från och med nu måste kampen föras inte enbart mot de före detta militärerna som allierade sig med imperialismen utan även mot den ”nationella” borgarklassen som, på grund av vår radikalt felaktiga politik, har lagt beslag på den militära apparaten och avsevärda delar av armén.

För att kämpa på ett nytt högre plan av revolutionen måste de lurade massorna framförallt inges självförtroende, och de ännu ej väckta massorna måste väckas. För att åstadkomma detta måste det först av allt visas att det inte finns ett spår kvar av den skandalösa politiken som ”offrade arbetarna och böndernas intressen” (jfr. Tan Pingshan) för att stödja de fyra klassernas block. Vem som än kommer att luta sig i riktning mot denna politik måste skoningslöst drivas ut ur det kinesiska kommunistpartiet.

Den miserabelt ytliga och byråkratiska tanken att miljoner arbetare och bönder nu, efter de blodiga erfarenheterna, kan sättas i rörelse och ledas om man bara viftar med Guomindangs ”fana” i luften aldrig så lite, måste överges. (”Vi överlämnar inte Guomindangs blå fana till någon!” ropar Bucharin.)

Nej massorna behöver ett revolutionärt program och en kämpande organisation som växer ur deras egna led, och som inom sig själv bär en garanti för kontakt med massorna och lojalitet gentemot dem. Myndigheterna i Wuhan räcker inte till detta: arbetarnas, böndernas och soldaternas sovjeter behövs för detta, de arbetandes sovjeter.

Sovjeter och beväpning av arbetarna och bönderna

25. Efter att ha gjort sig av med de viktiga och oumbärliga parollerna om sovjeter deklarerar Stalins teser något oväntat att det främsta ”motgiftet [?] mot kontrarevolutionen är beväpning av arbetarna och bönderna”. Beväpning av arbetarna är utan tvivel en nödvändig sak. Det kommer inte att finnas några meningsskiljaktigheter alls i denna fråga. Men hur ska vi förklara att det fram till nu betraktades som riktigt att för revolutionens bästa beväpna arbetarna på ett ”minimalt” sätt?, att Kominterns representanter faktiskt *motsatte* sig beväpningen av arbetarna? (jfr. brevet från de tre kamraterna till SUKP-delegationen i Komintern); att arbetarna trots att det var fullt möjligt för dem att beväpna sig, var obehäpnade vid kupp-tillfället? Allt detta kommer att förklaras med en önskan att inte bryta med Chiang Kai-shek, att inte stöta sig med Chiang Kai-shek, att inte tvinga honom högerut. Det fantastiska ”motgiftet” fanns inte just den dagen då det behövdes som mest. Idag beväpnar sig inte arbetarna i Wuhan heller - för att ”inte driva bort” Wang Jingwei.

26. Beväpningen av arbetarna och bönderna är en utmärkt sak. Men man måste vara logisk. I södra Kina finns det redan behäpnade bönder; de är så kallade nationalistiska arméer. Dock har de långt ifrån varit något ”motgift till kontrarevolutionen”, utan har istället varit dess verktyg. Varför? På grund av den politiska ledningen, som istället för att försöka vinna över arméns massor genom soldatsovjeter har nöjt sig med en ren kopia av våra politiska avdelningar och kommissarier, som utan ett oberoende revolutionärt parti och utan soldatsovjeter har förvandlats till ett tomt kamouflage för borgerlig militarism.

27. Stalins teser förkastar parollen om sovjeter med argumentet att det skulle bli en ”paroll för kamp mot det revolutionära Guomindangs regering”. Men vad finns det i så fall för mening med orden: ”Det främsta motgiftet mot kontrarevolutionen är beväpning av arbetarna och

bönderna”? Mot vem ska arbetarna och bönderna beväpnas sig? Ska det inte vara mot det revolutionära Guomindangs regeringsauktoritet?

Om inte parollen att beväpnas arbetarna och bönderna är en fras, ett svepskäl, en maskerad, utan en uppmaning till handling, så är den lika skarp till sin karaktär som parollen om arbetarnas och böndernas sovjet. Är det troligt att de beväpnade massorna kommer att acceptera att det vid sidan av dem eller över dem finns en byråkrati som är främmande för och fientligt inställd till dem? Under rådande förhållanden inbegriper en verklig beväpnings av arbetare och bönder oundvikligen bildandet av sovjet.

28. Vidare: Vem kommer att beväpnas massorna? Vem kommer att styra de beväpnade männen?

Så länge de nationella arméerna marscherade framåt och de nordliga arméerna drog sig tillbaka kunde beväpnings av arbetarna ha fortgått relativt lätt. En organisering i rättan tid av arbetarnas, böndernas och soldaternas sovjet skulle ha inneburit ett ”motgift” mot kontrarevolutionen. De tidigare misstagen går olyckligtvis inte att reparera. Hela situationen har nu blivit mycket värre. De fåtaliga vapen som arbetarna spontant beslagtogs (är inte det ”överdrifter” som det talas om?) har tagits ifrån dem med våld. Framryckningen mot norr har skjutits upp. Under dessa förhållanden är beväpnings av arbetarna och bönderna en arbetskrävande och svår uppgift. Att förklara att tiden för sovjeterna ännu inte är inne samtidigt som man för fram parollen om beväpnings av arbetarna och bönderna är att utså förvirring. Endast sovjet, som en vidareutveckling av revolutionen, kan bli de organ som verkligen förmår beväpnas arbetarna och leda dessa beväpnade massor.

Varför är det omöjligt att bilda sovjet?

29. På detta svarar teserna: ”För det första kan inte sovjeterna skapas vid varje passande tillfälle, de skapas endast under perioder av speciella uppgångar för den revolutionära vågen.” Om dessa ord överhuvudtaget har någon mening så är det följande: Vi lät det gynnsamma tillfället gå oss förbi när vi inte uppmanade massorna att skapa sovjet i början av den senaste perioden av kraftfull revolutionär uppgång. Återigen: de tidigare misstagen går inte att reparera. Om vi är av den uppfattningen att den kinesiska revolutionen har krossats, så kommer parollen om sovjet under en lång period naturligtvis inte att få något gensvar bland massorna. Men än mer ogrundad är då parollen om beväpnings av arbetarna och bönderna. Men vi tror inte att konsekvensen av den förda felaktiga politiken är så svår och djupgående. Det finns många faktorer som talar för att det är möjligt och rimligt med ett nytt revolutionärt uppsving inom den närmaste framtiden. Bland annat på grund av att Chiang Kai-shek tvingas flirta med massorna, att lova arbetarna åtta timmars arbetsdag och alla möjliga lättnader för bönderna osv.

I den händelse att den agrara rörelsen vidgas och de småborgerliga massorna i städerna vänder sig emot Chiang Kai-shek som en öppen agent för imperialismen, så kan gynnsammare förhållanden växa fram under den närmaste framtiden då den nu illa tilltygade proletära förtruppen kommer att återsamla de arbetandes led för en ny offensiv. Huruvida detta kommer att ske en månad tidigare eller senare är ointressant; i vart fall måste vi nu förbereda oss för detta med vårt eget program och våra egna organisationer. Med andra ord: *parollen om sovjet kommer hädanefter att åtfölja den kinesiska revolutionen under hela dess förlopp och spegla dess mål.*

30. ”För det andra”, säger teserna ”är sovjeterna inte bildade för struntprat; de är skapade främst som organ för kampen mot den existerande statsmakten och för att erövra makten.” Att sovjeterna inte har skapats för struntprat är kanske det enda rätta påpekandet i teserna. Men en revolutionär föreslår inte att arbetarna och bönderna ska beväpnas enbart för att pladdra. Var

och en som här säger: i nuvarande skede kan sovjeterna bara leda till struntprat, medan beväpning av arbetarna och bönderna kan leda till något viktigt, den driver antingen med sig själv eller med andra.

31. Ett tredje argument: sedan det nu finns en rad vänsterguomindangorganisationer i Wuhan, som i sitt högtidliga manifest från 23 april bad om ursäkt för att ha försovit sig under Chiang Kai-sheks kupp, så drar dessa teser slutsatsen: skapande av sovjeter skulle innebära ett uppror mot Vänsterguomindang, ”för det finns ingen annan regeringsliknande myndighet i denna region för tillfället annat än det revolutionära Guomindang”. Dessa ord stinker rätt mycket av den apparatliknande, byråkratiska uppfattningen om revolutionär auktoritet. Regeringen betraktas inte som ett uttryck för och konsolidering av den pågående klasskampen utan som ett själv tillräckligt uttryck för Guomindangs vilja. Klasserna kommer och går, men Guomindangs kontinuitet består för evigt. Men det räcker inte att kalla Wuhan för revolutionens centrum för att det i verkligheten ska vara det. Chiang Kai-sheks provinsiella Guomindang hade en gammal, reaktionär egennyttig byråkrati till sitt förfogande. Vad har Vänsterguomindang? För tillfället, inget eller nästan inget. Parollen om sovjeterna är ett rop för att skapa verkliga organ för den nya statsmaken rakt igenom en dubbelmaktsregerings övergångsregim.

32. Och vilken kommer sovjeternas attityd att bli gentemot det ”revolutionära Guomindangs regering”, den förment ”enda” regeringsmyndigheten ”i denna region”? En verkligen klassisk fråga! Sovjeternas attityd gentemot det revolutionära Guomindang kommer att motsvara det revolutionära Guomindangs attityd gentemot sovjeterna. Med andra ord: i den utsträckning sovjeterna stiger fram, beväpnar sig själva, konsoliderar sig själva så kommer de enbart att tolerera en över dem stående regering om den baserar sig på de beväpnade arbetarna och bönderna. Det som gör sovjetsystemet värdefullt är det faktum att de, speciellt under direkt revolutionära epoker, är det bästa medlet för att garantera en överenskommelse mellan de centrala och lokala regeringsmyndigheterna.

33. Så långt tillbaka som 1925 kallade kamrat Stalin Guomindang ett ”arbetarnas och böndernas parti” (!?) (*Leninismens problem*, s. 264). Denna definition har inget med marxism att göra. Utan det är tydligt att kamrat Stalin med denna felaktiga formulering ville uttrycka idén att grunden för Guomindang är en antiborgerlig allians mellan arbetarna och bönderna. Detta var helt fel för den tid då det sades: det är sant att arbetarna och bönderna verkligen följde Guomindang, men de leddes av borgarklassen och vi vet vartåt detta ledde dem. Ett sådant parti kallas borgerligt och inte arbetarnas och böndernas. Efter att borgarklassen hade ”dragit sig tillbaka” (dvs. efter att de massakrerat det obehäpnade och oförberedda proletariatet) övergick revolutionen, enligt Stalin, till ett nytt stadium, där den ska ledas av Vänsterguomindang – det är åtminstone detta vi ska förutsätta – som till slut kommer att förverkliga den stalinistiska tanken om ”arbetarnas och böndernas parti”. Frågan uppstår: varför kommer då bildandet av arbetarnas och böndernas sovjeter att innebära krig mot den myndighet som representeras av arbetarnas och böndernas Guomindang?

34. Ytterligare ett argument: Att uppmana till skapande av sovjeter ”är att ge det kinesiska folkets fiender ett nytt vapen för att bekämpa revolutionen, för att skapa nya sagor och låtsas att det inte är någon nationell revolution i Kina, utan att konstgjort införa ett sovjetsystem från Moskva”.

Detta häpnadsväckande argument innebär att om vi utvecklar, utvidgar och fördjupar den revolutionära massrörelsen så kommer det kinesiska folkets fiender att mångdubbla sina försök att förtala den. Detta argument har ingen annan betydelse. Därför har det ingen betydelse alls.

Kanske teserna inte tänker på det kinesiska folkets fiender, utan folkmassornas egen rädsla för att införa ett sovjetsystem? Men på vad grundar sig ett sådant övervägande? Det är välkänt att den ”nationella” borgarklassens alla olika variationer – höger, center och vänster – med brinnande iver smörjer in sig med skyddande moskovitiska färger i allt sitt politiska arbete: de skapar kommissarier, politiska armébefattningar, politiska departement, centralkommitté-plena, kontrollkommissioner osv. Den kinesiska borgarklassen är inte alls rädd för att använda sig av moskovitiska former, som den omsorgsfullt försämrar till att tjäna sina egna klassmål. Men varför använder de dem? Inte är det av kärlek till Moskva, utan snarare därför att de är populära bland folkets massor.

De kinesiska bönderna vet att sovjeterna gav jord till de ryska bönderna och de som inte känner till det borde lära sig det. De kinesiska arbetarna vet att sovjeterna garanterade det ryska proletariet dess frihet. Erfarenheten av Chiang Kai-sheks kontrarevolution måste ha gjort att de medvetna arbetarna förstått, att utan en oberoende organisation som omfattar hela proletariet och säkerställer dess samarbete med de förtryckta massorna i städerna och på landsbygden så kan inte revolutionen segra. För de kinesiska massorna följer behovet att skapa sovjetur deras egna erfarenheter, och för dem är det långt ifrån ett ”konstgjort införande av ett sovjetsystem”. En politik som är rädd att kalla saker vid sitt rätta namn är en felaktig politik. Man måste ledas av de revolutionära massorna och av revolutionens objektiva behov, inte av vad fienden kommer att säga.

35. Man har sagt: Regeringen i Hankou [Hankow]:är trots allt ett faktum. Feng Yuxiang [Feng Yü-hsiang] är ett faktum, Tang Shengzhi [T’ang Sheng-chih] är ett faktum och de har alla beväpnade styrkor till sitt förfogande; varken regeringen i Wuhan eller Feng Yuxiang eller Tang Shengzhi vill ha sovjetur. Att skapa sovjetur skulle innebära att bryta med dessa allierade. Även om detta argument inte öppet har formulerats i teserna så är det icke desto mindre avgörande för många kamrater. Vi har redan hört kamrat Stalin tala om regeringen i Hankou som det ”revolutionära centrumet”, den ”enda regeringsauktoriteten”. Samtidigt har en reklamkampanj för Feng Yuxiang dragits igång på våra partimöten: ”en före detta arbetare”, ”en trogen revolutionär”, ”en pålitlig man”, osv. Allt detta är en återupprepning av tidigare misstag, under förhållanden där dessa misstag kan bli ännu mer katastrofala. Hankou-regeringen och armékommandot kan vara mot sovjeterna bara därför att de inte vill veta av något radikalt jordprogram och en verklig brytning med de stora godsägarna och borgarklassen, och att de i hemlighet troget håller fast vid tanken om en kompromiss med högern. Men då blir det än viktigare att bilda sovjetur. Detta är den enda vägen att driva Hankous revolutionära element åt vänster och tvinga kontrarevolutionärerna att retirera.

36. Men även om sovjeterna inte bedriver något krig med den ”enda” regeringen i Hankou, kommer de ändå inte att föra med sig inslag av dubbelmakt? Utan tvekan. Den som verkligen är för en väg som leder mot en arbetare- och bonderegering måste förstå, inte enbart i ord utan även i handling, att den kommer att leda till en viss period av dubbelmakt. Hur lång denna period kommer att vara, och vilka konkreta former den kommer att anta, beror på hur den ”enda” regeringen i Hankou uppför sig, på kommunistpartiets oberoende och initiativförmåga, på hur snabbt sovjeterna utvecklas osv. Det kommer i alla händelser att vara vår uppgift att stärka arbetarnas och böndernas inslag i dubbelmakten och på det viset ge den verkliga arbetare- och bondesovjetregeringen ett fullt utvecklat demokratiskt program.

37. Men i Yangtze-floden ligger dussintals utländska krigsskepp för ankar och de kan röja undan Shanghai, Hankou osv. Är det inte galenskap att bilda sovjetur under sådana förhållanden? Detta argument har givetvis heller inte formulerats i Stalins teser, men visas upp överallt på partimöten (Martynov, Jaroslavskij och andra). Martynovs skola skulle vilja döda tanken om sovjetur med rädslan för det brittiska flottartilleriet. Detta påfund är inte något nytt. Under 1917 försökte socialistrevolutionärerna och mensjevikererna skrämja oss genom att

förklara att om sovjeterna grep makten så skulle de allierade ockupera Kronstadt och Petrograd. Vi svarade: bara en fördjupning av revolutionen kan rädda den. Utländska imperialister kommer endast att förlika sig med en ”revolution” som stärker deras egen ställning i Kina till priset av några få eftergifter till den kinesiska borgarklassen. Varje verklig folklig revolution som underminerar imperialismens koloniala grunder kommer oundvikligen att mötas av de senares våldsamma motstånd.

Vi försökte verkligen stoppa halvvägs men denna ”enda korrekta linje” skyddade Nanjing från imperialismens kanoner lika litet som den skyddade de kinesiska arbetarna från Chiang Kai-sheks kulsprutor. Det är enbart om den kinesiska revolutionens övergång till ett stadium med verkliga massaktioner, enbart bildandet av arbetarnas, böndernas och soldaternas sovjet, enbart fördjupningen av revolutionens sociala program, som, vilket våra erfarenheter bevisar, förmår skapa förvirring bland de utländska truppernas led genom att väcka deras sympati för sovjeterna och på det viset verkligen skydda revolutionen från slag utifrån.

Vad föreslår Stalins teser istället för sovjeter?

38. Skapandet av ”revolutionära bondekommittéer, fackföreningar för arbetarna och andra massorganisationer som förberedande moment för framtidens sovjeter”. Vilken linje ska dessa organisationer föra? Vi hittar inte ett enda ord om detta i teserna. Frasen att dessa är ”förberedande moment för framtidens sovjeter” är enbart en fras och inget annat. Vad kommer dessa organisationer att göra nu? De måste genomföra strejker, bojkotter, bryta den byråkratiska apparatens ryggrad, tillintetgöra de kontrarevolutionära militära trupperna, driva ut de stora jordägarna, avvärja ockrarnas och de rika böndernas grupper, beväpna arbetarna och bönderna - med andra ord lösa alla problem med den demokratiska och agrara revolutionen som finns på dagordningen och på detta sätt höja sig själva till en ställning som lokala maktorgan. Men då kommer de att vara sovjeter, men av en sort som är dåligt rustade för sina uppgifter. Teserna föreslår därför, om dessa förslag alls ska tas på allvar, att skapa substitut för sovjeter istället för verkliga sovjeter.

39. Under alla de tidigare massrörelserna tvingades fackföreningarna fullgöra uppgifter som låg mycket nära sovjeternas funktion (Hongkong, Shanghai och på andra platser). Men det var funktioner som just fackföreningarna var helt otillräckliga för att klara. De omfattar för få arbetare. De omfattar inte alls de småborgerliga massorna i städerna, vilka lutar åt proletariatet. Men sådana uppgifter som att genomföra strejker med minsta möjliga förluster för de fattigare delarna av befolkningen i städerna, distribuera förnödenheter, medverka i skattepolitiken, medverka i bildandet av väpnade styrkor, för att inte tala om att genomföra den agrara revolutionen på landsbygden kan endast utföras med nödvändig styrka om de styrande organen omfattar inte enbart alla delar av proletariatet, utan under sina aktiviteter sammanbinder dem intimt med den fattiga befolkningen i städerna och på landsbygden.

Man borde åtminstone tänka att Chiang Kai-sheks militära statskupp till slut bankat in i hjärnan på varje revolutionär det faktum att fackföreningar åtskiljda från armén är en sak och att förenade arbetar- och soldat-sovjeter å andra sidan är något helt annat. Revolutionära fackföreningar och bondekommittéer kan väcka fiendens hat lika mycket som sovjeter. Men de är mycket mindre kapabla än sovjeter att parera dess slag.

Om vi ska ta en allians mellan proletariatet och de förtryckta massorna i stad och på land på allvar – inte en ”allians” mellan ledarna, en förvrängd allians genom tvivelaktiga representanter, utan en verklig kämpande allians byggd och härdad under massornas kamp mot fienden – då kan en sådan allians endast ha sovjetens organisatoriska form. Detta kan endast bestridas av dem som lutar mer på kompromissande ledare än på de revolutionära massorna i basen.

Borde vi bryta med Vänsterguomindang?

Utifrån tidigare anmärkningar kan man se hur ogrundade viskningarna om en brytning mellan kommunistpartiet och Guomindang är. ”Detta är liktydigt med”, säger teserna, ”att överge slagfältet och lämna våra allierade i Guomindang i sticket till glädje för revolutionens fiender.” Dessa patetiska rader är helt malplacerade. Det är inte en fråga om en brytning utan förberedelser för ett block, inte på grundval av underordning utan på grundval av verkligt jämlika rättigheter. Ett revolutionärt Guomindang har ännu inte bildats. Vi är för att kommunisterna arbetar i Guomindang och tålmodigt arbetar för att få över arbetarna och bönderna på sin sida. Kommunistpartiet kan vinna en småborgerlig allierad, men inte genom att kasta sig till marken inför Guomindang vid varje sväng de gör, utan endast om de vädjar öppet och direkt till arbetarna, i sitt eget namn, under sin egen fana, organiserar kring dem och genom exempel och genom handling visar Guomindang vad ett massparti är, genom att stödja Guomindangs varje steg framåt, genom att obevekligt demaskera varje tvekan, varje steg bakåt och genom att skapa en verklig revolutionär grund för ett block inom Guomindang i form av arbetarnas, böndernas och soldaternas sovjet.

40. Det är absurt att hävda att oppositionen står för en ”politisk isolering” av kommunistpartiet. Detta påstående innehåller lika mycket sanning som det att oppositionen stod för att man skulle dra sig ur de brittiska fackföreningarna. Båda anklagelserna har enbart tjänat till att maskera blocket med högerguomindang och med det förrädiska Generalrådet [General Council]. Oppositionen är eftertryckligt för att blocket med de revolutionära delarna av Guomindang förstärks och utvecklas, för en fast kämpande allians mellan arbetarna och den fattiga befolkningen i städerna och på landsbygden, för en inriktning som leder mot arbetarnas, böndernas och städernas småborgares revolutionära diktatur.

För detta måste man:

- a. erkänna hur katastrofala sådana former av block är där kommunistpartiet offrar arbetarnas och böndernas intressen för det utopiska målet att behålla borgarklassen i den nationella revolutionens läger;
- b. kategoriskt förkasta alla former av block som direkt eller indirekt förhindrar vårt eget partis oberoende och underordnar det andra klassers kontroll;
- c. kategoriskt förkasta alla former av block där kommunistpartiet måste sänka sin fana och offra tillväxten av sitt inflytande och sin egen auktoritet i sina allierades intressen;
- d. upprätta ett block med klart formulerade gemensamma uppgifter, men inte grunda det på missförstånd, diplomatiska manövrer, smicker och hyckleri;
- e. upprätta villkor och gränser för blocket med noggrann precision och låta alla få reda på dem;
- f. bevara kommunistpartiets fullständiga frihet att framföra kritik, och vaka över sina allierade med inte mindre vaksamhet än över en fiende, utan att för ett ögonblick glömma att en allierad som baserar sig på andra klasser eller är beroende av andra klasser endast är en temporär bundsförvant som av omständigheternas kraft kan förvandlas till en motståndare och en fiende;
- g. betrakta kontakter med de småborgerliga massorna som värdefullare än kontakter med ledarna för deras parti;
- h. och slutligen, lita på oss själva, på vår egen organisation, våra vapen och vår makt.

Enbart genom att följa dessa villkor kommer ett verkligt revolutionärt block mellan kommunistpartiet och Guomindang att bli möjligt, inte ett block mellan ledarna, som vacklar och

påverkas av oförutsedda händelser, utan ett block som baseras på alla förtryckta massor i städerna och på landet under det proletära avantgardets politiska ledning.

Den kinesiska revolutionens problem och den anglo-ryska kommittén

41. Ledningen av den kinesiska revolutionen präglas inte av taktiska misstag utan av en fullständigt felaktig linje. Detta följer klart av allt som presenterats ovan. Det blir än klarare när den kinesiska politiken jämförs med vår politik gentemot den anglo-ryska kommittén. I det senare fallet har inkonsekvensen i den opportunistiska linjen inte lett till samma tragiska resultat som i Kina, men är inte mindre komplett och övertygande.

42. I Storbritannien, såväl som i Kina, gick linjen ut på att närma sig de ”pålitliga” ledarna på grundval av personliga relationer, på grundval diplomatiska förbindelser, samtidigt som man i praktiken förnekade den allt djupare klyftan mellan de revolutionära eller åt vänster lutande massorna och de förrådiska ledarna. Vi sprang efter Chiang Kai-shek och tvingade därigenom de kinesiska kommunisterna att acceptera de diktatoriska villkor som Chiang Kai-shek ställde kommunistpartiet inför. I den mån representanterna för det allryska centrala fackföreningsrådet sprang efter Purcell, Hicks, Citrine och kompani och i princip antog en neutral ställning i fackföreningsrörelsen, så erkände de generalrådet som det brittiska proletariatets enda representant och såg sig tvingade att inte blanda sig i den brittiska arbetarrörelsens affärer.

43. De beslut som togs vid den anglo-ryska kommitténs konferens i Berlin innebar att vi avstår från att i framtiden stödja strejkande mot öppna strejkbrytares vilja. De är liktydiga med att fördöma och direkt förråda fackföreningsminoriteten, vars aktivitet är riktad mot de förrådare som vi har erkänt som de enda representanterna för den brittiska arbetarklassen. Slutligen betecknar det högtidliga tillkännagivandet av vår ”icke-inblandning” att vi principiellt har kapitulerat inför arbetarrörelsens nationella trångsynthet i sin mest efterblivna och mest konservativa form.

44. Chiang Kai-shek anklagar oss för inblandning i Kinas inre affärer precis som Citrine anklagar oss för inblandning i deras fackföreningars inre affärer. Båda anklagelserna är enbart kopior på de anklagelser som världsimperialismen riktar mot en arbetarstat som vågar intressera sig för de förtryckta massornas öde i hela världen. I detta, precis som i andra fall, förblir Chiang Kai-shek, precis som Citrine, under andra förhållanden och i en annan position, ett ombud för imperialismen trots tillfälliga konflikter med den. Om vi jagar efter samarbete med sådana ”ledare” så tvingas vi allt mer att inskränka oss, att begränsa och försvaga våra metoder för revolutionär mobilisering.

45. Genom vår falska politik hjälpte vi inte enbart generalrådet att upprätthålla sin sviktande ställning efter strejkförräderiet, utan vi gav det dessutom alla nödvändiga vapen för att ställa fräcka krav på oss som vi fogligt accepterade. Under klingande fraser om ”hegemoni” agerade vi under den kinesiska revolutionen och i den brittiska arbetarrörelsen som om vi var moraliskt besegrade och förberedde vårt fysiska nederlag. En opportunistisk avvikelse åtföljs alltid av en förlust av tron på sin egen linje.

46. Affärsmännen i generalrådet har fått garantier för att det allryska centrala fackföreningsrådet inte ska blanda sig i, och de försöker utan tvivel övertala Chamberlain att deras metod att bekämpa den bolsjevikiska propagandan är långt mer effektiv än ultimatum eller hot. Men Chamberlain föredrar en kombinerad metod och kombinerar generalrådets diplomati med den brittiska imperialismens brutalitet.

47. Om man anför mot oppositionen att ”även” Baldwin eller Chamberlain vill att den anglo-ryska kommittén ska upplösas, då förstår man inget alls om borgarklassens politiska mekanik.

Baldwin fruktade rätteligen och fruktar fortfarande de sovjetiska fackföreningarnas skadliga inflytande i den brittiska arbetarrörelsen som utvecklas åt vänster. Den brittiska borgarklassen sätter sitt tryck mot generalrådet mot det tryck som det allryska centrala fackföreningsrådet utövar mot de förrådiska ledarna för fackföreningarna, och under detta spel triumferade borgarklassen över hela linjen. Generalrådet vägrade ta emot några pengar från de sovjetiska fackföreningarna och att överlägga med dem i frågan om hjälp till gruvarbetarna. Med sitt tryck mot generalrådet utövade den brittiska borgarklassen ett tryck mot det allryska centrala fackföreningsrådet och vid konferensen i Berlin kapitulerade dess representanter på ett exempellöst sätt i den grundläggande frågan om klasskampen. En anglo-rysk kommitté *av detta slag* tjänar endast den brittiska borgarklassen (jfr deklARATIONEN i *The Times*). Det kommer inte att hindra den från att i framtiden fortsätta att utöva tryck mot generalrådet med krav på att de bryter med det allryska centrala fackföreningsrådet, ty genom en sådan politik med påtryckningar och utpressning vinner den brittiska borgarklassen allt vi förlorar genom vårt vetlösa och principlösa uppförande.

48. Insinuationerna att Chiang Kai-shek "solidariserar" sig med oppositionen, eftersom han vill driva ut kommunisterna ur Guomindang, har lika stort värde. Ett yttrande från Chiang Kai-shek cirkulerar där han ska ha sagt till en annan general att han håller med oppositionen i SUKP i den frågan. I texten i det dokument där detta "citat" hämtats ifrån åberopas inte Chiang Kai-sheks ord som ett uttryck för hans åsikter, utan som en manifestation av hans beredvillighet och fallenhet för svek, för falskhet och till och med att maskera sig själv under några dagar som "vänsterkommunist", för att bättre kunna falla oss i ryggen. Dessutom är dokumentet i fråga en lång anklagelseakt mot den linje och det arbete som Kominterns representanter i Kina har utfört. Istället för att plocka citat från dokumentet och ge dem en betydelse som är motsatt den som finns i texten, vore det bättre att göra själva dokumentet känt för Komintern.

Om vi bortser från missbruket av påstådda "citat", så återstår emellertid "tillfälligheten" att Chiang Kai-shek alltid varit mot ett block med kommunisterna, samtidigt som vi är emot ett block med Chiang Kai-shek. Martynovs skola drar ur detta slutsatsen att oppositionens politik "i allmänhet" tjänar reaktionen. Denna anklagelse är heller inte ny. Under bolsjevismens hela utveckling i Ryssland åtföljdes den av mensjevikiska anklagelser om att bolsjevikerna spelade reaktionens spel, att de hjälpte monarkin mot kadeterna, kadeterna mot socialrevolutionärer och mensjeviker och så vidare utan något slut. Renaudel anklagar de franska kommunisterna för att ge hjälp åt Poincaré när de angriper blocket med de radikala och socialisterna. De tyska socialdemokraterna har mer än en gång låtsats som om vår vägran att gå med i Nationernas förbund spelar de extrema imperialisternas spel, osv., osv.

Det faktum att storkapitalet, representerat av Chiang Kai-shek, måste bryta med proletariatet och att det revolutionära proletariatet å andra sidan måste bryta med borgarklassen är inte ett bevis på deras solidaritet utan på de oförsonliga klassmotsättningarna mellan dem. De obotliga kompromissmakarna står mellan borgarklassen och proletariatet och anklagar båda "extrema" flyglarna för att störa den nationalistiska fronten och hjälpa reaktionen. Att anklaga oppositionen för att spela Chamberlains, Thomas eller Chang Kai-sheks spel är att visa upp en inskränkt opportunist och att samtidigt ofrivilligt erkänna den proletära och revolutionära karaktären på vår politiska linje.

49. Den anglo-ryska kommitténs konferens i Berlin som sammanföll med inledningen av det brittiska ingripandet i Kina vågade inte ens anspela på frågan om effektiva åtgärder mot den brittiska imperialismens bödelsarbete i Fjärran Östern. Kan det finnas ett mer slående bevis på att den anglo-ryska kommittén är oförmögen att lyfta så mycket som ett finger mot att verkligen förhindra krig? Men den är inte helt värdelös. Den har gjort den revolutionära rörelsen omätlig skada, precis som varje illusion och hyckleri. Genom att hänvisa till det

allryska centrala fackföreningsrådet i "kampen för fred" kan Generalrådet lugna och söva medvetenheten hos det brittiska proletariatet som har oroats av risken för krig. Det allryska centrala fackföreningsrådet framträder inför den brittiska arbetarklassen och hela världens arbetarklass som en sorts garant för den internationella politik som förrädarna i generalrådet driver. Därigenom försvagas och avtrubbas den kritik som de revolutionära elementen i Storbritannien riktat mot generalrådet.

Tack vare Purcell, Hicks och kompani får sådana som MacDonald och Thomas en möjlighet att hålla de arbetande massorna i dvala fram till själva tröskeln för kriget, för att sedan kunna uppmana dem att försvara det demokratiska fosterlandet. När kamrat Tomskej, i sin senaste intervju (*Pravda* 8 maj), kritiserade sådana som Thomas, Havelock Wilson och andra av börsens legohjon, så nämnde han inte med ett enda ord Purcells, Hicks och kompanis subversiva, sönderfallande, sövande och därför mycket mer skadliga arbete. Dessa "allierade" nämns inte med namn i intervjun, som om de inte ens existerar. Varför då ett block med dem? Men de existerar verkligen. Utan dem existerar inte Thomas politiskt. Utan en Thomas existerar det ingen Baldwin, dvs. den kapitalistiska regimen i England. I strid med våra bästa föresatser, är vårt stöd för blocket med Purcell faktiskt ett stöd till hela den brittiska regimen och det underlättar dess arbete i Kina. Efter allt som hänt står detta klart för varje revolutionär som har gått igenom Lenins skola. På ett liknande sätt har samarbetet med Chiang Kai-shek avtrubbat det kinesiska proletariatet klassvaksamhet och därigenom underlättat apriluppen.

Stadieteorin och teorin om socialism i ett land

50. Den svanspolitiska teorin om "stadier" eller "steg" som Stalin vid upprepade tillfällen har tillkännagivit under senare tid har tjänat som en principiell motivering för den opportunistiska taktiken. Om man kräver det kinesiska kommunistpartiets fullständiga organisatoriska och politiska oberoende så innebär det att man hoppar över steg. Om man kräver sovjetiska organisationer för att dra in arbetar- och bondemassorna i inbördeskriget innebär det att man hoppar över "stadier". Om man kräver upplösning av blocket med förrädarna i generalrådet, som nu genomför det tarvligaste arbetet, innebär det att man hoppar över stadier. Den konservativa borgerligt-nationalistiska Guomindangregeringen, Chiang Kai-sheks militärkommando, generalrådet – kort sagt vilken som helst av de organisationer som skapats av trycket från de ägande och härskande klasserna, och utgör ett hinder för den revolutionära klassrörelsen, blir, enligt denna teori, ett stort historiskt stadium, till vilket ens politik måste anpassas fram tills dess "massorna själva" passerar genom den. När vi väl gett oss ut på denna väg måste vår politik oundvikligen förvandlas från en revolutionär faktor till en konservativ. Den kinesiska revolutionens förlopp och den anglo-ryska kommitténs öde är i detta avseende hotfulla varningar.

51. Fakta som den stora strejkens nederlag för det brittiska proletariatet förra året, liksom den kinesiska revolutionen detta år, kan inte passera utan konsekvenser för den internationella arbetarrörelsen, precis som det tyska proletariatets nederlag hösten 1923 inte passerade utan att lämna några spår efter sig. En oundviklig tillfällig försvagning av de revolutionära ställningarna är i sig en stor olycka. Det kan bli obotligt för lång tid om inriktningen är felaktig, om den strategiska linjen är falsk. Just nu, under perioden av en tillfällig revolutionär ebb, är kampen mot alla yttringar av opportunism och nationell inskränkthet och för den revolutionära internationalismen mer nödvändig än någonsin.

Genom att erkänna principen om icke inblandning gynnar vår delegation, oavsett uppsåt, de mest konservativa, mest defaitistiska tendenserna inom arbetarklassen. Det finns inget förbryllande i det faktum att de mest efterblivna och uttröttade sektorerna bland arbetarna i SSSR anser att en inblandning i den brittiska strejkkampen eller den kinesiska revolutionen är ett misstag. Ännu oftare säger de: "Har vi inte fått lära oss att vi kan bygga socialismen i vårt

land, även utan att revolutionen segrar i andra länder, om det bara inte blir någon intervention? Då måste vi föra en politik som är sådan att vi inte provocerar fram en intervention. Vår inblandning i de brittiska och kinesiska affärerna är ett misstag, ty om den inte ger positiva resultat så driver den världens borgarklass ut på vägen mot militär intervention och hotar på så sätt bygget av socialismen i vårt land.”

Det råder ingen tvekan om och det kan heller inte råda någon tvekan om, att nu, efter den internationella rörelsens nya nederlag, kommer teorin om socialism i ett land, oberoende av sina skapares vilja, att användas för att rättfärdiga, motivera och legitimera alla de tendenser som går ut på att inskränka de revolutionära målen, kväva kampens glöd och gynna en nationell och konservativ trångsynthet.

Minsta avvikelse i riktning mot ”icke-inblandning”, vare sig de döljs i teorin om socialism i ett land eller ej, ökar bara den imperialistiska faran istället för att minska den.

När det gäller den kinesiska revolutionen är det fullständigt klart och obestridligt att endast en djupare massframstöt, ett radikalare program, parollen arbetarnas och böndernas sovjet, på allvar kan skydda revolutionen från en militär attack utifrån. Endast en revolution på vars fana de arbetande och förtryckta skriver sina egna krav kan gripa tag i känslorna hos inte bara det internationella proletariatet utan även hos kapitalets soldater. Vi vet detta mycket väl genom våra egna erfarenheter. Vi såg det och bevisade det under åren av inbördeskrig i Archangelsk, Odessa och på andra ställen. De kompromissmakande och förrädiska ledarna skyddade inte Nanjing från förstörelse. De underlättade de fientliga skeppens intrång i Yangtze-floden. En revolutionär ledning, med en kraftfull social rörelse, kan göra vattnet i Yangtze-floden allt för hett för Lloyd Georges, Chamberlains och MacDonalds skepp. I vilket fall som helt är detta det enda sättet och enda hoppet om försvar.

Utvidgningen av sovjetfronten är samtidigt SSSR:s bästa försvar. Påståendet att vår internationella position blivit sämre, eller på något sätt kan bli värre, som ett resultat av något slags ”vänstermisstag”, låter under nuvarande omständigheter absurt. Om vår position blivit sämre är det ett resultat av den kinesiska revolutionens nederlag, en historisk och internationell händelse, oavsett om vi ingrep eller ej. Om vi inte ingriper mot imperialismens inblandning så underlättar vi enbart dess arbete - mot Kina, och även mot oss själva. Men det finns olika slags ”inblandning”. Den falskaste och farligaste inblandningen består i att försöka hejda revolutionens utveckling på halva vägen. Kampen för fred står i centrum för vår internationella politik. Men inte ens den mest extrema representanten för Martynovs skola skulle våga påstå att vår fredspolitik kan stå i motsättning till den kinesiska revolutionens utveckling, eller tvärt om, att dess utveckling kan stå i motsättning till vår fredspolitik. Den ena kompletterar den andra. Det bästa sättet att försvara SSSR är att besegra Chiang Kai-sheks kontrarevolution och höja rörelsen till ett högre stadium. Alla som under sådana förhållanden förkastar sovjeterna i Kina, avvärjar den kinesiska revolutionen. Alla som proklamerar principen om icke-inblandning i förhållande till det europeiska proletariatet, försvagar dess revolutionära förtrupp. Båda försvagar SSSR:s ställning, det internationella proletariatets främsta fäste.

Således ser vi hur det ena misstaget staplas på det andra och tillsammans skapar de en linje som avviker än mer från bolsjevismens linje. Kritiska röster och varningar anses vara hinder. Förändringen av den officiella linjen i riktning mot höger kompletteras av slag mot vänstern. Att fortsätta på den inslagna vägen skulle innebära den största fara för den sovjetiska staten, precis som för Komintern. Om vi skulle dölja dessa faror för det internationella proletariatet så skulle vi förråda kommunismens fana.

Vi tvivlar inte en sekund på att misstagen kan rättas till, avvikelserna betvingas och att linjen korrigeras utan våldsamma kriser och konvulsioner. Fakta är allt för vältaliga, erfarenhetens lärdomar allt för uppenbara. Det är enbart nödvändigt för vårt parti, för Sovjetunionen liksom för internationalen, att skaffa sig fullständiga möjligheter att värdera fakta och dra rätta slutsatser från dem. Vi tror fullt och fast att de kommer att dra dessa slutsatser i den revolutionära enighetens anda.

Kamrat Chen Duxius tal om det kinesiska kommunistpartiets uppgifter

[Efterskrift 17 maj 1927]

52. Vilket syfte tjänar marxismen i politiken? Att förstå det som är och förutse vad som kommer att ske. Förutseende måste utgöra grunden till handlande. Vi vet redan vad som har hänt med kamrat Stalins förutsägelser: en vecka före Chiang Kai-sheks kupp försvarade han honom och slog på trumman för honom genom att uppmana till att utnyttja högern, dess erfarenheter, dess kontakter (tal till funktionärer i Moskva 5 april). I de teser som vi har analyserat ger Stalin ytterligare ett exempel på förutseende som också prövats av livet. Den centrala frågan i vår kritik mot Stalins teser formulerades av oss ovan som lyder: "Finns det redan ett revolutionärt centrum eller måste det först skapas?" Stalin hävdade att det efter Chiang Kai-sheks statskupp fanns "två regeringar, två arméer, två centra: det revolutionära centrat i Wuhan och det kontrarevolutionära centrat i Nanjing". Stalin hävdade att inga sovjeter kunde byggas då det skulle vara ett tecken på ett uppror mot centrat i Wuhan, mot den "enda regeringen" i södra Kina. Vi kallade denna karaktärisering av situationen "felaktig, ytlig, vulgär". Vi kallade den så kallade Wuhan-regeringen för "ledarna i Wuhan" och visade att det i södra Kina, efter den abrupta omsvängningen av inbördeskriget till en annan klasslinje, inte finns någon regering, att man först måste skapa en.

I *Pravda* 15 maj återges kamrat Chen Duxius tal vid det kinesiska kommunistpartiets konferens (29 april).

Varken Stalin eller vi hade tillgång till detta tal när Stalin skrev sina teser och vi skrev en kritik av dem. Chen Duxiu karaktäriserar situationen inte på grundval av en allmän analys av omständigheterna, utan på grundval av sina direkta observationer. Vad har Chen Duxiu nu att säga om den nya revolutionära rörelsen? Han deklarerar helt enkelt att "det vore ett misstag" att betrakta regeringen i Wuhan som ett organ för den revolutionära demokratiska diktaturen: "Det är inte ännu en regering för arbetar- och bondemassorna utan enbart ett block av ledare". Men är inte detta ord för ord det vi sade mot Stalin?

Stalin skrev: "Det finns nu ingen annan regeringsmakt än det revolutionära Guomindangs regering." Vi svarade honom att: "Dessa ord stinker rätt mycket av den apparatliknande, byråkratiska uppfattningen om revolutionär auktoritet... klasserna kommer och går, men Guomindang-regeringens kontinuitet fortsätter för evigt [efter vad som påstås]. Men det är inte tillräckligt att kalla Wuhan för revolutionens centrum för att det i verkligheten ska vara det" (jfr ovan). Istället för att klargöra för de kinesiska revolutionärerna, i första hand kommunisterna, att regeringen i Wuhan kommer att krossa sitt huvud mot muren om den tror att den i sig själv redan är Kinas regering; istället för att obevekligen vända sig mot de småborgerliga revolutionärernas prydliga hyckleri som redan förstört så många revolutionärer; istället för att skrika rakt i örat på det osäkra, vacklande, tveksamma centrumet i Wuhan: "Låt er inte bli förda bakom ljuset av det yttre skenet, bli inte bländade av glittret av era egna titlar och manifest, börja utföra det dagliga hårda arbetet, sätt massorna i rörelse, bygg upp arbetarnas, soldaternas och böndernas sovjeter, bygg upp en revolutionär regeringsmakt" – istället för allt detta angriper Stalin själv parollen om sovjeter och stödjer de värsta, de mest

provinsiella och byråkratiska fördomarna och vidskepliga åsikterna hos de olycksaliga revolutionärer som räds folkets sovjeter och istället tror på heliga bläckfläckar på Guomindangs brevpapper.

53. Kamrat Chen Duxiu karaktäriserar situationen på grundval av sina egna observationer med exakt samma ord som vi karaktäriserade situationen på grundval av teoretiska överväganden. Ingen revolutionär regering, utan ett block av ledare. Men detta innebär inte alls att kamrat Chen Duxiu själv drar rätt slutsatser av de omständigheter som han korrekt karaktäriserade. Eftersom han är bunden till händer och fötter av felaktiga direktiv, drar Chen Duxiu slutsatser som radikalt motsäger hans egen analys. Han säger: ”Vi står inför uppgiften att börja bygga en verkligt revolutionär och demokratisk regering *så snart som situationen inom den nationella regeringens sfär förändrats och hotet från utländsk intervention och offensiven från militären har försvunnit.*”

Här måste vi direkt och öppet säga: om man ställer frågan på detta sätt så tar man den säkraste och kortaste vägen till undergång. Skapandet av en verklig revolutionär regering som baserar sig på folkets massor hänvisas till den tidpunkt då farorna har försvunnit. Men den centrala faran består just i det faktum att det istället för en revolutionär regering i södra Kina för närvarande endast finns ett block av ledare. Genom detta det värsta onda förvärras alla andra faror tiofalt, vilket även inkluderar den militära faran. Om vi ska kunna skydda oss efter bästa förmåga mot de utländska och våra ”egna” militära band, så måste vi bli starka, konsolidera oss själva, organisera och beväpna oss själva. Det finns inga andra vägar. Vi får inte sticka huvudet i sanden. Inga knep kommer att hjälpa oss här. Massornas entusiasm måste höjas, deras beredskap att kämpa och dö för sin egen sak. Men för detta måste man göra ett så starkt intryck på massorna som möjligt, både politiskt och organisatoriskt. Utan att förlora en timme måste de ges ett revolutionärt handlingsprogram och sovjeternas organisatoriska form. Det finns inga andra vägar. Att senarelägga bildandet av en revolutionär regering fram tills någon på något sätt har eliminerat krigsfaran innebär den säkraste och kortaste vägen till undergången.

54. Vad gäller den agrara frågan erkänner kamrat Chen Duxiu ärligt att partiets agrara program (sänkning av arrendeavgiften) är helt otillräckligt. Bonderörelsen, säger han, ”håller på att förvandlas till kampen för jord. Bönderna reser sig spontant och vill själva avgöra jordfrågan.” Längre fram deklarerar kamrat Chen Duxiu öppet: ”*Vi förde en alltför fredlig politik.* Nu är det nödvändigt att konfiskera storgodsens” Om innebörden i dessa ord utvecklas på ett marxistiskt sätt, så utgör de ett skarpt fördömande av Kinas kommunistiska partis och även Kominterns hela tidigare linje när det gäller jordfrågan under den kinesiska revolutionen. Istället för att förutse den agrara rörelsens förlopp, att i tid fastställa parollerna och få ut dem bland bönderna genom arbetarna, de revolutionära soldaterna och de medvetna bönderna, låg det kinesiska kommunistpartiet långt efter den spontana bonderörelsen. Kan det finnas en mer monstruös form av svanspolitik? ”*Vi följde en alltför fredlig politik.*” Men vad betyder en fredlig politik för ett revolutionärt parti under en period av spontan bonderrevolution? Det betecknar troligen det svåraste historiska misstag som proletariats parti kan begå. En fredlig politik (sänkningen av arrenden) medan bönderna redan kämpar spontant för jord är inte en mensjevnikisk kompromisspolitik, utan en liberal kompromisspolitik. Endast en kälkborgare, korrumperad av påstådd statskonst kan missa att förstå detta men aldrig en revolutionär.

55. Men utifrån sin korrekta, och därför dödliga, karaktäristik av partiets förhållande till den agrara rörelsen, drar kamrat Chen Duxiu inte bara felaktiga, utan direkt katastrofala slutsatser. ”Det är nu nödvändigt” säger han ”att konfiskera storgodsens, men samtidigt göra eftergifter till de små jordägarna som man måste räkna med.” I princip går det inte att angripa ett sådant sätt att ställa frågan. Det måste klart avgöras vem som är en liten jordägare – och i vilken del

av Kina – och hur och i vilken utsträckning man måste räkna med honom. Men Chen Duxiu fortsätter:

”Icke desto mindre är det nödvändigt att invänta *den vidare utvecklingen av de militära aktionerna*, även när det gäller konfiskering av storgods. För närvarande är det enda rätta beslutet principen att fördjupa revolutionen *endast efter dess utvidgning*.”

Denna väg är den säkraste vägen, den utan tvekan kortaste vägen till undergången. Bönderna har redan rest sig för att konfiskera de stora jordägarnas egendomar. Vårt parti driver, i våldsam motsägelse till sitt eget program, till sitt namn, ett fredligt och liberalt agrarprogram. Chen Duxiu själv förklarar att det är ”nu [?] nödvändigt att konfiskera de stora godsens”, men han påminner omedelbart om att vi ”får inte hemfalla till vänsterextremism” (Chen Duxius egna ord) och tillägger att vi måste ”invänta den vidare utvecklingen av de militära aktionerna” för att konfiskera de stora jordägarnas egendomar, att revolutionen först måste utvidgas och först därefter fördjupas.

Detta är dock endast en blind upprepning av den gamla, välkända och utnötta nationellt liberala formeln för att lura massorna: Först seger sedan reform. Först kommer vi att ”bygga ut” landet – för vem: för storgodsens ägare? – och sedan, efter segern, kommer vi väldigt stillsamt att ägna oss åt ”fördjupningen”. På detta kommer varje intelligent halvförståndig bonde att svara kamrat Chen Duxiu: ”Om regeringen i Wuhan idag – när den upptäcker att den är omringad av fiender och behöver vårt bondestöd i en strid som gäller liv och död – om denna regering nu inte vågar ge oss de stora godsägarnas jord eller inte vill göra det, då kommer den efter det att den frigjort sig från inringningen, efter det att den har besekrat fienden med vår hjälp, att ge oss lika mycket jord som Chiang Kai-shek gav arbetarna i Shanghai.” Det måste sägas rakt ut: Kamrat Chen Duxiu, som är bunden till händer och fötter av Komintern-representanternas felaktiga ledarskap, formulerar agrarfrågan på ett sätt som objektivt sett enbart avskiljer det kinesiska kommunistpartiet från den verkliga bonderörelsen som nu fortgår i Kina och skapar en ny våg i den kinesiska revolutionen.

För att stärka denna våg och för att fördjupa den behöver vi bondesovjeter med bonderevolutionens fana utvecklad, inte efter segern, utan omedelbart för att kunna garantera segern.

Om vi inte vill att bondevågen ska omintetgöras och upplösas i intet, så måste böndernas sovjeter förenas med arbetarnas sovjeter i städerna och de industriella centra och till arbetarnas sovjeter måste läggas sovjeterna för den fattiga befolkningen ur städernas affärs- och hantverkarkvarter.

Om vi inte vill att borgarklassens ska driva en kil mellan de revolutionära massorna och armén, så måste soldaternas sovjeter passas in i den revolutionära kedjan.

Så snabbt som möjlig, så djärvt som möjligt, så handlingskraftigt som möjligt måste revolutionen fördjupas, inte efter segern utan omedelbart, annars kommer det inte att bli någon seger.

Fördjupning av den agrara revolutionen, omedelbar konfiskering av jorden som genomförs av bönderna kommer omedelbart att försvaga Chiang Kai-shek, skapa förvirring bland hans soldater och sätta bönderna i inlandet i rörelse. Det finns ingen annan väg till seger och det kan inte finnas någon annan.

Har vi verkligen genomfört tre revolutioner inom tre årtionden bara för att glömma grunderna i de första? Vem som än genomför en *fredlig* politik under den agrara revolutionen är förlorad. Dem som bordlägger frågor, vacklar, skjuter upp avgörandet, förlorar tid, är förlorad. Chen Duxius formel är den säkraste vägen till revolutionens undergång.

Det kommer att finnas baktalare som kommer att säga att våra ord är dikterade av ett hat gentemot det kinesiska kommunistpartiet och dess ledare. Sades det inte en gång att vår inställning i frågan om den anglo-ryska kommittén uttryckte en fientlig attityd till det brittiska kommunistpartiet? Händelserna bekräftade det faktum att det var vi som agerade som lojala kommunister gentemot de brittiska kommunisterna, och inte som byråkratiska lismare. Händelserna kommer att bekräfta fakta - de bekräftar dem varje dag - att vår kritik av de kinesiska kommunisterna dikterades av en mycket seriösare, mer marxistisk, revolutionär inställning till den kinesiska revolutionen än inställningen hos de byråkratiska lismare som accepterar allt efter att brottet har begåtts, förutsatt att de inte behöver förutse framtiden.

Det faktum att kamrat Chen Duxius tal återges i *Pravda* utan ett enda kommenterande ord, att inte en enda artikel avslöjar den fördärliga kursen i detta tal – detta faktum måste i sig självt väcka största möjliga farhågor hos varje revolutionär, ty det är det centrala organet för Lenins parti som är inblandat!

Låt inte pacifisterna och smickrarna berätta om ”ett ungt kommunistpartis oundvikliga misstag” för oss. Det handlar inte om isolerade misstag. Det handlar om misstagens misstag. Det handlar om en felaktig grundläggande linje, det fullbordade uttrycket för det som är kamrat Stalins teser.

De nödvändiga slutorden

I *Sotsialistitjeskij Vestnik* 9 maj står det i en artikel som ägnas åt kamrat Stalins teser:

Om vi skalar av höljet av ord som är obligatoriska för en kommunistledares teser kan väldigt lite anföras mot andemeningen i den ”linje” som kan följas här. Att stanna kvar så länge som möjligt i Guomindang och hålla sig till dess vänsterflygel och till Wuhan-regeringen till sista möjliga ögonblicket för ”att undvika en avgörande kamp under ogynnsamma omständigheter”; att inte föra fram parollen ”all makt till sovjeterna” för att inte ”sätta nya vapen i händerna på det kinesiska folkets fiender i kampen mot revolutionen, för att skapa nya legender som att det inte är en nationell revolution som genomförs i Kina utan ett konstgjort införande av ett sovjetsystem à la Moskva” - vad kan vara mer vettigt för bolsjevikerna nu sedan ”enhetsfronten” uppenbarligen så ohjälpligt förstörts och så mycket porslin krossats under de ”mest ogynnsamma förhållanden”?
[*Sotsialistitjeskij Vestnik*, no.9 (151) sid.1]

Efter det att *Sotsialistitjeskij Vestnik* i sitt nummer 23 april skrev att Martynov i *Pravda* på ett ”väldigt imponerande” sätt och ”helt i mensjevnikisk anda” analyserat den kinesiska revolutionens uppgifter, förklarar sålunda ledaren i det senaste numret av mensjevnikernas centrala organ att ”väldigt lite kan sägas mot huvuddragen i ’linjen’” som framförs i kamrat Stalins teser. Denna samstämmighet när det gäller de politiska linjerna kräver knappast några speciella klargöranden.

Men ännu mer: Samma artikel i *Sotsialistitjeskij Vestnik* talar längre fram i en gäckande ton - vi citerar bokstavligen! - om ”Radeks linje som, insvept i extrema ’vänsterparoller’, (tillbaka-dragande från Guomindang, ’propaganda om sovjetsystemet’ osv.), i själva verket vill ge upp spelet och stiga åt sidan”. [*Sotsialistitjeskij Vestnik*, no.9 [151] s. 2] Radeks linje karaktäriseras här med samma ord som i ledarna och i övriga artiklar i *Pravda*. När allt kommer omkring kan det inte bli på annat sätt: Radek kan inte säga någonting öppet i pressen om sin linje, för då skulle partiet få veta att Radeks linje har bekräftats av händelseutvecklingen. Utgivarna av *Sotsialistitjeskij Vestnik* beskriver inte bara ”Radeks linje” med *Pravdas* ord, utan bedömer den även helt i överensstämmelse med artiklarna i *Pravda*: Enligt Dan gör oppositionens linje, ”insvept i extrema ’vänsterparoller’”, det möjligt att i själva verket ”ge upp spelet och stiga åt sidan”.

Vi har redan läst i *Pravda*, att om oppositionens linje antas så ”måste en mäsas läsas för de döda” under den kinesiska revolutionen, att de kinesiska kommunisterna måste ”dra sig tillbaka inom sig själva”, att de måste avsvärja sig ”stordåd och stora planer”, och att allt detta är en ”predikan för den kinesiska revolutionens likvidering”. Detta sades bokstavligen, till exempel, i ledaren i *Pravda* 16 maj 1927. Som vi ser är det ord för ord samma saker som Dan säger, eller mer korrekt, Dan säger om oppositionen ordagrant samma sak som *Pravda* har sagt i en rad artiklar. Dan godkänner Stalins teser och hånar ”likvidatorn” Radek som har dolt sin likvidering i extrema vänsterfraser. Allt är klart nu. Radeks likvidationspolitik är samma likvidationspolitik som den ryktbare revolutionären Dan utvärderar som sådan. Detta är den lärdom som ledaren i *Sotsialistitjeskij Vestnik* erbjuder dem som fortfarande är kapabla att lära något.

Det är säkerligen illavarslande att det citerade numret av *Sotsialistitjeskij Vestnik* skulle komma till Moskva dagen före öppnandet av det möte med Kommunistiska internationalens exekutivkommitté som måste studera den kinesiska revolutionens problem i hela dess omfång.

Översättning: *Per-Olov Eklund*

Till innehållsförteckningen för artikelsamlingen [Trotskij om Kina](#)